

Veneilijän merenkulkuoppi I

Saaristonavigointi

LISÄLEHTI: MERENKULUN YMPÄRISTÖSUOJELULAKI

Ronja Krohn
Matti Grönroos

Sisällysluettelo

1. Tausta	1
2. Merenkulun ympäristösuojelulain tarkoitus	1
3. Vapaa-ajan veneilijän velvollisuudet laissa	1
4. Poikkeuksia laissa.....	2
5. Öljynpäästömaksu	3
6. Isommat alukset.....	3
7. Jätteiden vastaanotto ja jättäminen satamissa	3

1. Tausta

Saaristolaivurikurssin oppikirjassa käsitellään ympäristösuojeluun liittyviä asioita. Sen lisäksi osa [Merenkulun ympäristönsuojelulaista \(1672/2009\)](#) kuuluu saaristolaivuritutkinnon vaatimuksiin:

1 luku	Yleiset säännökset
2 luvun 1 ja 2 §	Aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ehkäiseminen
3 luku	Öljypäästömaksu
5 luku	Aluksista aiheutuvien käymäläjätevesipäästöjen ja harmaan veden päästöjen ehkäiseminen
6 luku	Aluksista aiheutuvien kiinteän jätteen päästöjen ehkäiseminen
8 luvun 1 §	Aluksen suojaamiseen käytettävien haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien käytön kieltä
9 luku	Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa
10 luku	Jätteiden jättäminen satamaan
11 luku	Aluksen päällikön velvollisuudet vaaratilanteessa
13 luvun 3 §	Rangaistussäännökset

Tässä lisälehdessä on koottu yhteen ne Merenkulun ympäristönsuojelulain kohdat, jotka ovat erityisen tärkeitä vapaa-ajan veneilijälle.

2. Merenkulun ympäristönsuojelulain tarkoitus

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) tarkoitus on suojella vesistöjä, rannikkoa ja ilmaa veneilyn aiheuttamilta haitoilta. Laki koskee pääosin suuria aluksia, mutta siinä on myös säännöksiä, jotka koskevat vapaa-ajan veneilijöitä.

3. Vapaa-ajan veneilijän velvollisuudet laissa

1. Älä heitä roskia veteen tai luontoon.
2. Älä päästää öljyä, kemikaaleja tai muita haitallisia aineita veteen tai luontoon.
 - Jos öljyä, jätevettä tai muuta haitallista ainetta pääsee vahingossa veteen, sinulla on sekä ilmoitus- että torjuntavelvollisuus.
 - Älä yritä laimentaa tai peittää öljypäästöä.
3. Käymäläjätevedet pitää kerätä säiliöihin (septitankki) ja tyhjentää satamassa. Älä tyhjennä käymäläjätettä suoraan veteen.

4. Myrkyllisten pohjamaalien käyttö on kiellettyä. Käytä turvallisia pohjamaaleja. Uudemmat maalit on suunniteltu ympäristöystävällisemmiksi – tarkista aina käyttämäsi aineen sallittavuus.
5. Pidä veneesi kunnossa, koska tekninen vika tai vuoto ei oikeuta esim öljypäästöön.
6. Ilmoita välittömästi meripelastuskeskukselle, hätäkeskukseen tai VTS-keskukselle, jos veneestäsi pääsee tai uhkaa päästä haitallisia aineita veteen.

Kun suunnittelet veneretkeä, voit ottaa ympäristön huomioon jo etukäteen. Tutustu karttoihin ja satamien palveluihin ja selvitä, missä sijaitsevat septitankin tyhjennyspisteet ja jätehuollon keräyspaikat. Näin varmistat, että voit hoitaa jätteiden ja jätevesien asianmukaisen käsittelyn matkan aikana.

Veneilijä on vastuussa ympäristösäännösten noudattamisesta, jos hän toimii veneen päällikkönä tai omistajana. Jos teko ei ole vähäinen eikä siitä ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, päällikkö voidaan tuomita sakkoon merenkulun ympäristönsuojelurikkomuksesta. Myös omistajalla voi olla vastuu, jos esimerkiksi vene vuotaa koska sitä ei ole pidetty kunnossa.

4. Poikkeuksia laissa

Öljyä tai roskia saa poikkeuksellisesti päästää veteen vain, jos:

- Se on välttämätöntä aluksen tai ihmisten turvallisuuden vuoksi (esim. pelastustilanne).
- Se johtuu vahingosta, ja kaikki kohtuulliset toimet on tehty sen estämiseksi.
- Se on viranomaisen hyväksymä toimenpide öljyvahingon torjunnassa.
- Ruokajätteen säilyttäminen aiheuttaa välittömän terveysriskin.

Traficom voi myöntää poikkeuksia tietyin ehdoin vanhoille aluksille, jos käymäläveden päästökiellon noudattaminen on teknisesti tai taloudellisesti kohtuutonta.

Tärkeä huomio: Poikkeuksia ei sovelleta, jos päällikkö tai omistaja toimii tahallaan tai törkeän huolimattomasti.

5. Öljynpäästömaksu

Öljynpäästömaksu määrätään, jos alukselta päästetään merkittäviä määriä öljyä tai öljypitoista ainetta mereen. Maksun suuruus riippuu päästön määrästä ja aluksen koosta.

Huviveneiden päästöt ovat yleensä niin pieniä, että niitä pidetään vähäisinä eikä öljypäästömaksua määrätä. Öljyn päästäminen veteen on kuitenkin aina kiellettyä ja myös huviveneilijä voi joutua vastuuseen. Veneen päällikkö tai omistaja voi saada sakkoa rikoslain nojalla esim. ympäristön turmelemisesta.

6. Isommat alukset

Vähintään 12 metriä pitkällä aluksella on oltava näkyvillä kyltti, joka kertoo jätteen käsittelyä koskevien sääntöjen noudattamisesta MARPOL-yleissopimuksen mukaisesti. Isommissa aluksissa edellytetään jätehuoltosuunnitelmaa ja jätepäiväkirjaa.

7. Jätteiden vastaanotto ja jättäminen satamissa

Isomman huvivenesataman pitäjän on huolehdittava, että satamassa tai sen yhteistyökumppanilla on riittävät vastaanottolaitteet vähintään käymäläjätevesille ja sekalaiselle yhdyskuntajätteelle. Satamassa, jossa on jätehuolto, jokaiselta veneeltä peritään maksu, vaikka jätettä ei jätettäisi.